

SF

eribanas

Vonda N. McIntyre

*sapnų
gyvatė*

411

PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Knygute.lt

Vonda N. McIntyre
SAPNŲ GYVATĖ

Mokslinės fantastikos romanas

Žemę ištiko termobranduolinė katastrofa. Teišliko tik saujelė žmonių, net dykumų smėlis pasidarė juodas...

Gydytoją vadino Gyvate, nes savo vaistus ji išgaudavo iš gyvačių. Bet buvo dar viena, Sapnų Gyvatė, kurią veisė tik ateiviai. Tamsūs ir bailūs žmonės užmušė Sapnų Gyvatę ir sugriovė gydytojos gyvenimą. Vienintelė viltis - iškelti žygin ir surasti kitą Sapnų Gyvatę...

Iš anglų kalbos vertė SONATA RILSKYTĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
411 tomas. Serija įkurta 1990m.

Vonda N. McIntyre - DREAM SNAKE
New York, DELL books, 1979

Copyright © by Vonda N. McIntyre, 1978

Cover art copyright © Gary Ruddell, 1995

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2007
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2011

1

Mažasis berniukas buvo išsigandęs. Gyvatė švelniai palietė jo karštą kaktą. Už jos, vienas šalia kito, stovėjo trys suaugę žmonės: jie įtariai viską stebėjo ir baiminosi, kad iš siauručių raukšlelių aplink akis niekas nesuprastų jų nerimo. Šie žmonės Gyvatės bijojo ne mažiau nei savo vienintelio vaiko mirties. Prieblandoje skendinčioje palapinėje švytėjo keista, pasitikėjimo nekelianti mėlyna žibinto šviesa.

Net pati Gyvatė baiminosi dėl vaiko gyvybės - jis žiūrėjo tokiomis tamsiomis ir niūriomis akimis, kad net vyzdžių nesimatė. Gydytoja paglostė ilgus bei labai blyškius berniuko plaukus: kelis centimetrus nuo galvos odos jie buvo sausi ir netolygūs, o plaukų spalva, palyginti su tamsia vaiko oda, stebinamai šviesi. Jei tik Gyvatė būtų buvusi su šiais žmonėmis prieš kelis mėnesius, ji būtų pastebėjusi, kad vaikas serga.

- Prašau paduoti mano lagaminą, - tarė Gyvatė.

Vaiko tėvai net krūptelėjo nuo švelnaus jos balso. Kadangi tai buvo pirmas kartas, kai Gyvatė prabilo jų akivaizdoje, turbūt jie tikėjosi

išgirsti ryškiaspalvio kėkšto čerškimą ar spindinčios gyvatės šnypštimą. Anksčiau ji tik žiūrėdavo, kaip šie trys žmonės ateina ir iš tolo viską stebi, šnabždasi apie jos veiklą bei jaunystę; Gyvatė tik klausėsi ir linksėjo galva, kai trijulė galiausiai atvyko paprašyti jos pagalbos. Jie tikriausiai manė, jog Gyvatė nebyli.

Jaunesnis, šviesiaplaukis vaikinasis paėmė jos odinį lagaminą. Kai vyriškis, laikydamas lagaminą toliau nuo savo kūno, lenkėsi Gyvatės link, norėdamas jį perduoti, jo kvėpavimas buvo negilus, nes šnerves degino sausame dykumos ore tvyrantis muskato kvapas. Kadangi Gyvatei jau ne kartą teko susidurti su tokiu nerimu, šviesiaplaukio elgesys jos nenustebino.

Kai Gyvatė norėjo paimti lagaminą, vyriškis atšoko atgal ir jį išmetė. Gydytoja greitai pripuolė ir vos spėjo pagauti lagaminą, tada atsargiai jį padėjo ant kartoninių grindų ir priekaištingu žvilgsniu pažiūrėjo į vyriškį. Kiti du, norėdami nuraminti šviesiaplaukį, priėjo arčiau ir jį palietė.

- Jam jau kartą įgėlė, - tarė tamsi, graži moteris.

- Jis vos nemirė, - tęsė ji, tarsi norėdama ne pateisinti šviesiaplaukį, o atsiprašyti dėl jo

elgesio.

- Aš atsiprašau, - tarė jaunasis vyriškis.

- Tai... - drebėdamas, bet iš visų jėgų bandydamas sulaikyti virpulį, mostelėjo į gydytoją.

Gyvatė pažvelgė į savo petį, kur pasąmoningai jautė nedidelio padaro judesius. Mažytis žaltys, plonas lyg kūdikio pirštelis, rangėsi aplink jos kaklą ir iš po trumpų, juodų garbanų rodė savo siaurutę galvą. Norėdamas pasimėgauti kvapų skoniu, savo trišakiu liežuvėliu jis palengva tyrinėjo orą: iškiša - į viršų, žemyn - ir vėl paslepia. Gyvatė tarė:

- Tai tik Žaltys. Jis negali tavęs sužeisti.

Žaltys galėtų atrodyti bauginančiai, jei būtų didsnis: beveik visas šviesiai žalios spalvos, bet žvynai aplink jo nasrus raudoni - lyg kokio žinduolio po aukos sudraskymo puotos. O iš tikrųjų Žaltys ganėtinai mielas.

Vaikas verkšleno ir tarsi supratęs, jog verkimas įžeistų Gyvatę, staiga nutilo. Jai buvo gaila vaiko giminaičių, kurie nenorėjo šitaip lengvai sumažinti savo baimės. Gydytoja apgailestaudama, kad tėvai jos taip bijo ir nenorėdama gaišti laiko įtikinėjimams dėl pasitikėjimo ja, nosisuko nuo suaugusiųjų. Ji tarė mažajam berniukui:

- Viskas gerai. Žaltys glotnus, sausas ir švelnus; o jeigu aš jį palikčiau tavęs saugoti, net pati mirtis neišdrįstų prisiartinti prie tavo lovos krašto.

Kai Žaltys įsirangė į siaurą ir purviną ranką, Gyvatė ją ištiesė berniukui ir tarė:

- Švelniai.

Mažylis ištiesė ranką ir vienu piršteliu palietė Žalčio glotnius žvynus. Gyvatė jautė, kad, nepaisant didžiulių pastangų tokiam menkučiam judesiui, berniukas beveik šypsojosi. Ji paklausė:

- Kuo tu vardu?

Vaikas tuoj pat žvilgsnį nukreipė į tėvus. Kai jie galiausiai linktelėjo, vaikas, neturėdamas nei jėgų, nei pakankamai oro kalbėti, sušnibždėjo Gyvatei:

- Steivinas.

- O aš Gyvatė, - atsakė gydytoja.

Ji tęsė:

- O šiek tiek vėliau, rytą, man teks tave užgauti. Tu gali pajusti staigų skausmą, kuris tęsis kelias dienas, bet po to tau bus geriau.

Mažylis rimtu žvilgsniu įsistebeilijo į Gyvatę. Gydytoja suprato, kad jei ji būtų pamelavusi berniukui, jis dabar bijotų daug labiau negu

Žinodamas, kas jam iš tikrųjų gali nutikti. Matyt, skausmas tapo daug aštresnis, nes ligos simptomai vis ryškėjo. Tačiau atrodė, kad trijulė įtikino ne tik vaiką, bet ir patys vylėsi, jog liga atsitrauks arba netrukus numarins berniuką.

Ant mažylio pagalvės Gyvatė padėjo Žaltį, o pati arčiau prisitraukė savo lagaminą. Suaugusieji vis dar bijojo Gyvatės - bandymams bent kiek pasitikėti gydytoja jie neturėjo nei laiko, nei priežasčių. Iš jų trijų moteris buvo vyriausia, todėl vyrų veiduose šmėkščiojo baimė, jog kitų vaikų jie gali susilaukti tik susiradę kitą partnerę. Iš partnerių akių, nedrąsių prisilietimų ir nerimo Gyvatė suprato apie jų beprotišką meilę šiam vaikui. Šioje šalyje jie privalo atvykti pas gydytoją.

Judindamas galvą ir liežuvį, uostinėdamas, ragaudamas bei jausdamas kūnų šilumą, iš lagamino tingiai išslydo Smėlis.

- Ar tai tik ne?.. - ištarė vyriausias iš partnerių.

Jo balsas buvo žemas ir išmintingas, tačiau kupinas baimės, o Smėlis kaip tik tą baimę ir pajuto. Smėlis vėl užėmė puolimo poziciją ir judindamas savo barškutį skleidė švelnų garsą. Gyvatė ranka perbraukė per grindis, o kai

sukelta vibracija atitraukė Smėlio dėmesį, tada ji pakėlė ir ištiesė savo ranką. Smėlis, kurio nugara išpuošta deimantais, nurimęs pradėjo vyniotis aplink Gyvatės riešą, kol galiausiai suformavo juodą, su gelsvai rudu atspalviu apyrankę. Gyvatė tarė:

- Ne. Jūsų vaiko liga per daug rimta, kad Smėlis padėtų. Suprantu, jums sunku, bet labai prašau, pasistenkite būti ramūs. Jus tai gąsdina, bet aš darau viską, ką tik galiu.

Kad priverstų pasirodyti Miglą, Gyvatė turėjo ją suerzinti. Gydytoja lengvai trinktelėjo per lagaminą ir porą kart kumštelėjo Miglai. Vos tik Gyvatė pajuto slystančių žvynų vibraciją, į palapinę iškart išliaužė albinosinė kobra. Ji judėjo labai greitai, bet jos galo vis nesimatė. Ji rangėsi pirmyn ir atgal, o jos kvėpavimas buvo toks greitas, jog virto šnypštimu. Kobros galva pakilo gerą metrą nuo grindų. Jos suplokštėjusi, plati galva tviskėjo. Už kobros stovėję suaugusieji buvo apstulbę - juos užvaldė akinantis, gelsvai rudas reginys, išraižytas ant Miglos plokščios galvos užpakalinės dalies. Gyvatė ignoravo žmones ir, sutelkdama visą dėmesį į savo žodžius, kalbėjo su kobra:

- Prigulk, įniršęs padare. Laikas užsitarnauti savo pietus. Pasikalbėk su berniuku ir paliesk

jį. Jo vardas Steivinas.

Migla lėtai atpalaidavo savo plokščią galvą ir leidosi paliečiama Gyvatės. Ši tvirtai sugriebė kobra žemiau jos galvos ir nukreipė ją tiesiai į berniuką. Sidabrinėse kobros akyse atsispindėjo mėlyna žibinto šviesa.

- Steiviniai, tarė Gyvatė, - Migla nori tik susipažinti su tavimi. Pažadu, šį kartą jos prisilietimas bus švelnus.

Kai kobra palietė liesą berniuko krūtinę, jis vis tiek drebėjo. Gyvatė nepaleido roplio galvos, bet leido jai šliaužti berniuko kūnu. Kobra buvo keturiskart ilgesnė už Steiviną. Migla rangėsi šaltomis, baltomis kilpomis aplink sustinusį berniuko pilvą, vis išsiplėsdama ir, iš visų jėgų bandydama ištrūkti iš Gyvatės rankos, kišo galvą arčiau vaiko veido. Miglos ir berniuko akys susitiko - jis žvelgė didelėmis baimės kupinomis akimis. Gyvatė leido kobrai šiek tiek prisiartinti prie vaiko.

Norėdama pajusti berniuko skonį, Migla iškišo liežuvį.

Jaunesnis vyras staiga aiktelėjo iš baimės. Nuo vyro aiktelėsimo Steivinas krūptelėjo, o Migla atsitraukė ir išsižiojusi parodė savo iltis iš burnos išleisdama garsų šnypštimą. Gyvatė

atsisėdo ir pati sušnypštė. Kartais, kitose vietovėse, gentainiai galėdavo likti šalia, kol Gyvatė dirbdavo. Ji švelniai tarė:

- Jums teks išeiti. Labai pavojinga gąsdinti Miglą.

- Aš ne...

- Man labai gaila, bet jūs turite palaukti už durų.

Galbūt jauniausias šviesiaplaukis ar net Steivino mama dar būtų beprasmiškai prieštaravę ir klausinėję, bet baltaplaukis vyras juos apsuiko, paėmė už rankų ir nuvedė į šalį.

Kai jis pakėlė palapinės atvartą, Gyvatė prabilo:

- Man reikia mažo gyvūno. Jis turi būti su kaičiu ir gyvas.

- Tuoju surasime, - atsakė vyras ir visi trys tėvai išėjo į švytinčią naktį. Gyvatė girdėjo jų žingsnius smėlyje.

Gydytoja pasidėjo Miglą sau ant kelių ir ją ramino. Kobra apsivyniojo aplink Gyvatės riešą ir mėgavosi jos šiluma. Nuo alkio kobra buvo dar nervingesnė; ji jautėsi tokia pat alkana, kaip ir Gyvatė. Keliaudami per juodojo smėlio dykumą, jie rado pakankamai vandens, tačiau į Gyvatės spąstus niekas neįkliuvo. Tuo metu

buvo vasara, ore tvyrojo karštis, o dauguma Gyvatės ir Miglos mėgstamų kailiniuotų kėsnelių vasaros metu nemigravo. Gyvatė taip pat pradėjo pasninkauti, kadangi būtent ji atvedė juos į dykumą toli nuo namų.

Gydytoja apgailestaudama matė, kad dabar Steivinas bijo dar labiau. Ji tarė:

- Man labai gaila, kad teko išprašyti tavo tėvus. Jau greitai jie galės sugrįžt.

Steivino akys spindėjo, bet tramdydamas ašaras jis tarė:

- Jie man sakė daryti viską, ką jūs liepsite.
- Jei gali, norėčiau, kad verktum. Tai nieko blogo, - atsakė Gyvatė.

Bet atrodė, kad Steivinas to nesupranta ir Gyvatė nutarė jo nespausti. Matyt, jo gentainiai mokėsi susitvarkyti su sunkumais neverkdami, nedejuodami ir nesijuokdami. Jie neigė sielvartą ir tik kartais leisdavo sau pasidžiaugti, bet jiems pavyko išgyventi.

Migla visiškai nusiramino. Gyvatė nusivyniojo kobra sau nuo riešo ir padėjo ją ant gulto šalia Steivino. Vos tik kobra sujudėdavo, gydytoja stebėdavo jos galvą tuo pačiu jausdama kiekvieną įsitempusį ir stiprų roplio raumenį.

- Kobra palies tave savo liežuviu, - Steivinui

pasakė Gyvatė.

- Tai gali kutenti, bet tau neskaudės. Liežuviu ji uodžia, visai kaip tu nosimi, - tęsė ji.

- Liežuviu? - nustebo berniukas.

Gyvatė šypsodamasi linktelėjo berniukui, o Migla savo liežuviu glamonėjo jo krūtinę. Berniukas nė kiek nejudėjo ir viską stebėjo; pamazų vaikiškas džiaugsmas užgožė skausmą. Vaikas ir toliau nejudėjo, kai kobra lietė jo skruostus, akis, burną. Tada Gyvatė pasakė:

- Ji ragauja tavo ligą.

Migla pajuto Gyvatės rankos tvirtumą ir atitraukė savo galvą. Gydytoja atsisėdusi paleido kobrą, o šioji užsliugė ranka aukštyn ir atsigulė ant pečių. Gyvatė tarė berniukui:

- Steivinai, pamiegok. Ir pasistenk nebijoti ryto.

Steivinas kelias akimirkas žiūrėjo į Gyvatę ir bandė jos blyškiose akyse rasti tiesą. Jis tarė:

- O ar Žaltys mane saugos?

Berniuko klausimas, gal net ne klausimas, o supratingumas, slypintis klausime, nustebino Gyvatę. Gydytoja nubraukė plaukus nuo vaiko kaktos ir vos sulaukydama ašaras jam nusišypsojo. Tada ji tarė:

- Žinoma.

Gyvatė paėmė Žaltį ir tarė:

- Prižiūrėk ir saugok šį vaiką.

Sapnų gyvatė ramiai gulėjo ant gydytojos rankos, o jos akys švytėjo juoda spalva. Gyvatė švelniai padėjo Žaltį ant Steivino pagalvės ir tarė:

- Dabar jau miegok.

Kai Steivinas užmerkė akis, atrodė, kad gyvybė paliko jo kūną. Jo būklė taip ryškiai pasikeitė, kad Gyvatė, norėdama įsitikinti, jog vaikas kvėpuoja, ištiesė ranką ir pajuto lėtą, paviršutinišką alsavimą. Ji apklostė aplink vaiką antklodę ir atsistojo. Nuo staigių judesių Gyvatei susisuko galva, ji susvyravo, bet sugebėjo išsilaikyti ant kojų. Ant jos pečių gulėjo įsitempusi kobra.

Gydytojai gėlė akis, o jos žvilgsnis buvo aštrus, bet ramus. Garsas, kurį ji įsivaizdavo, vis artėjo. Atsispirdama alkiui ir išsekimui, Gyvatė lėtai pasilenkusi paėmė savo odinį lagaminą. Migla liežuvio galiuku palietė gydytojos skruostą.

Gyvatė pajuto palengvėjimą, kai nustūmusi į šalį palapinės atvartą pamatė, jog vis dar naktis. Ji galėjo iškęsti dienos kaitrą, tačiau saulės ryškumas ją tiesiog degindavo. Turėtų būti

pilnatis; nors debesys viską užtemdė, išsklaidė šviesą, dangus iki pat horizontų atrodė pilkas. Už palapinių nuo žemės atsispindėjo daugybė beformių šešėlių. Čia, netoli dykumos krašto, buvo užtektinai vandens, todėl krūmai augo kuokštais ar net ištisais ruožais, suteikdami užuovėją įvairiausiems gyviams. Saulės šviesoje juodas smėlis žaižaravo ir akino visus, o naktį jis atrodė kaip minkštas suodžių paklotas. Minkšto pakloto iliuzija iškart pranyko, vos tik Gyvatė išėjo iš palapinės ir jos batai slydo per aštrų bei girgždantį smėlį.

Steivino šeima, sėdėdami vienas šalia kito tarp tamsių palapinių, laukė. Tos palapinės pastatytos ant smėlio ruožo, prieš tai nurovus ir sudeginus visus krūmus. Tėvai žiūrėjo kupinomis vilties akimis į tylą, o jų veiduose nesimatė jokios išraiškos. Prie jų prisėdo moteris, šiek tiek jaunesnė už Steivino mamą. Jos drabužiai buvo kaip ir visų kitų: ilga ir laisva suknelė ir vienas papuošalas, kurį Gyvatė jau matė turint kitus žmones: odinis apskritimas, pritvirtintas ant odinio dirželio ir pakabintas ant kaklo....